

# *Egészséggazdasági, egészségpolitikai és szociálpolitikai nemzetközi sajtószemle*

**2017. 3. sz.**

## **Globális egészségügy, dohányzás**

- Jelentés a dohányzás globális költségeiről
- Dohányzásról való leszoktatás smartphone alkalmazással

## **Európai egészségügy, népegészségügy**

- Jelentés az európai országok hepatitis elleni stratégiájának eredményeiről

## **Trump Transition**

- Donald Trump, Robert F. Kennedy Junior és az új oltási bizottság
- Vita a terhességmegszakításról az Egyesült Államokban. Elkezdődött a Donald Trump és a Planned Parenthood közötti összecsapás
- Donald Trump első sajtókonferenciáján keményen nekiment a gyógyszercégeknek

## **Táplálkozás**

- Jelentés a táplálkozás helyzetéről Németországban – *Ernährungsreport 2016*
- Az egészséges táplálkozás Zöldkönyve
- Egy skóciai felmérés szerint a mediterrán koszt csökkenti az időskori agysorvadást

**Szakmai irányelvek.** Új amerikai kardiológiai szakmai irányelv a nem valvuláris pitvarfibrillációban szenvedő, véralvadásgátlókat szedő betegek kezelésére; további szakmai irányelvek webhelye

## **Orvostechnika**

- Jelentés az orvostechnikai ágazat helyzetéről Németországban 2016-ban

## **Gyógyszer**

- A svájci gyógyszertárak helyzete 2016-ban

A sajtószemle az EGVE honlapján: <http://www.egve.hu/sajtoszemle>

***Jelentés a dohányzás globális költségeiről***  
***– The Economics of Tobacco and Tobacco Control***  
National Cancer Institute – World Health Organization  
NCI Tobacco Control Monograph Series 21; December 2016 (688 p.)

**Kulcsszavak:** globális egészségügy, dohányzás, költségek, Egészségügyi Világszervezet

**Forrás Internet-helye:**

[https://cancercontrol.cancer.gov/brp/tcrb/monographs/21/docs/m21\\_complete.pdf](https://cancercontrol.cancer.gov/brp/tcrb/monographs/21/docs/m21_complete.pdf)

Az amerikai Nemzeti Onkológiai Intézet és az Egészségügyi Világszervezet monográfiája szerint a dohányzás ezermilliárd USD, azaz közel 950 milliárd EUR költséget okoz a világgazdaság számára. A szakértők mind a dohányzással összefüggő betegségek kezelését, mind a termelés kiesését figyelembe vették.

A jelentés szerint a dohányzás korlátozására irányuló intézkedések pénzügyileg kifizetődők voltak. Ezek közé tartoznak az ár- és adóemelések, a reklám tilalma, a dohányzás következményeire vonatkozó figyelemfelkeltés, a leszoktatásra irányuló programok.

A dohányosok száma világviszonylatban 1,1 milliárdra becsülhető, ami a 15 év fölötti lakosság 20%-a. Ehhez járul további 346 millió személy, akik rágdohányt fogyasztanak. A dohányzás évente hatmillió, a passzív dohányzás 600.000 halálesetet okoz. 2005-ben létrejött az ***Egészségügyi Világszervezet Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye (Framework Convention on Tobacco Control – FCTC)***, amelyhez több mint 160 ország csatlakozott.

[2005. évi III. törvény az Egészségügyi Világszervezet Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezményének kihirdetéséről:

[http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy\\_doc.cgi?docid=A0500003.TV](http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0500003.TV) ,

Összefoglalását lásd: <http://www.policy.hu/tszilagyi/tenyek11.pdf> ]

A keretegyezményt aláíró államok kötelezettséget vállaltak egy sor intézkedés bevezetésére a dohányzás megfékezése érdekében. 2013/2014-ben a dohánytermékekre kivetett adókból 269 milliárd USD folyt be az államkasszába, amelyből azonban egymilliárdot máris vissza kellett csorgatni a dohányzásellenes küzdelem céljaira.

A jelentés szerzői a betegségekre fordított költségek mellett kiszámították a termelés kiesésből, az előrehozott nyugdíjazásból és a korai halálozásból keletkező költségeket is. A halálozás okozta indirekt költségek is igen magasak.

***Dohányzásról való leszoktatás smartphone alkalmazással***  
Queen Mary University of London, 4 January 2017  
BMJ Open 2016;6:e012447. doi:10.1136/bmjopen-2016-012447

**Kulcsszavak:** dohányzás, dohányzásról való leszoktatás, smartphone, Nagy-Britannia

**Forrás Internet-helye:**

<http://www.qmul.ac.uk/media/news/items/smd/190945.html> ;

<http://bmjopen.bmj.com/content/6/10/e012447> ;

<http://bmjopen.bmj.com/content/bmjopen/6/10/e012447.full.pdf>

Egy új smartphone alkalmazás segítséget nyújthat a dohányosoknak a leszokásra vonatkozó újról fogadalmuk betartásához.

A *Cigbreak Free* egy szokványos smartphone játék módjára működik, amelynek során a játékosnak bizonyos szinteket kell teljesítenie és bónuszokat kell szereznie. A játék tartalmazza továbbá a viselkedés megváltoztatását célzó 37 technika kombinációját, amelyek éppen arra irányulnak, hogy segítsenek a dohányzásról való leszokásban. Egyes technikákat sikerült úgy becsempészni a játékba, hogy azokat a játékos észre sem veszi. Az App tartalmaz még egy „*Quit Journal*“-t is (a dohányzásról való leszokás jegyzőkönyve), amelynek segítségével a felhasználó kiszámíthatja megtakarításait.

Most öt londoni regionális egészségügyi szolgáltató megbízást adott a dohányzásról való leszoktatással foglalkozó intézményeinek az alkalmazás használatára.

Hope Caton, az alkalmazás egyik kidolgozója szerint ebben az a jó, hogy bármikor lehet játszani. A heves dohányzási kényszer nem tart sokáig. Ha valakinek 11:00 órakor heves dohányzási kényszerre támad, bent a jó melegben játszhat, míg el nem múlik, ahelyett, hogy kimenne a hidegbe dohányozni.

Az App androidra és iPhone-ra is letölthető.

***Jelentés az európai országok hepatitis elleni stratégiájának eredményeiről –  
The 2016 Hep-CORE Report***

European Liver Patients Association, 20 December 2016 (158 p.)

**Kulcsszavak:** népegészségügy, hepatitis, Európa

**Forrás Internet-helye:** [http://www.elpa-info.org/tl\\_files/elpa\\_news/elpa/2016/Hep-CORE\\_full\\_report\\_21Dec2016\\_Final.pdf](http://www.elpa-info.org/tl_files/elpa_news/elpa/2016/Hep-CORE_full_report_21Dec2016_Final.pdf) ;  
<http://www.elpa-info.org/elpa-news---reader/items/the-2016-hep-core-report.htm> ;  
[http://www.elpa-info.org/tl\\_files/elpa\\_news/elpa/2016/Press%20release%20Hep-CORE%20\(EN\).pdf](http://www.elpa-info.org/tl_files/elpa_news/elpa/2016/Press%20release%20Hep-CORE%20(EN).pdf)

**A Májbetegek Európai Egyesülete (European Liver Patients Association – ELPA)** 2005-ben alakult és jelenleg 27 ország 35 tagszervezetének érdekeit képviseli. A Hep-CORE vizsgálat vezetője **Prof. Jeffrey V. Lazarus (Barcelona Institute of Global Health – ISGlobal, Universitat de Barcelona)**.

A megkérdezett 25 európai és két határmenti mediterrán régióban levő ország több mint felében nem létezik vírusos hepatitis B vagy C elleni nemzeti stratégia, jóllehet az Egészségügyi Világszervezet felszólította tagállamait ilyen stratégiák kidolgozására. Csak három országban állnak korlátlanul rendelkezésre a hepatitis C elleni direkt hatású antivirális gyógyszerek. 17 országban (63%) még nem vezették be a hepatitis B és 15 országban a hepatitis C nemzeti regiszterét.

Alapvető jelentőségű lenne a tesztek és szűrőállomások magas kockázati csoportok, mint az injekáló droghasználók vagy börtönlakók számára való elérhetősége. A megkérdezett betegcsoportok 10 országból (37%) arról számoltak be, hogy ott a HCV tesztek vagy szűrőállomások a kórházakon kívül nem állnak az általános lakosság rendelkezésére, 12 országból pedig (44%), hogy az ilyen létesítmények még a magas kockázati csoportok részére sem állnak rendelkezésre kórházakon kívül.

A felmérés keretében 39 kérdést intéztek a résztvevő 27 ország betegcsoportjaihoz a HBV és a HCV különböző vonatkozásaival kapcsolatban: közfigyelem, közösségi tudatosság és elkötelezettség, adatgyűjtés, prevenció, tesztek, diagnózisok, klinikai surveillance és terápia.

Kérdéseket tettek fel a prevencióval, a kábítószerfogyasztással összefüggő egészségkárosodások csökkentésével kapcsolatban. 22 országban (81%) legalább egy területen létezik tücsere program, 24 országban (89%) alkalmaznak opioid-szubsztitúciós terápiákat és 5 országban (19%) nyitottak helyiségeket a kábítószerfogyasztók részére.

A vírusos hepatitis halálos áldozatainak száma évente 171.000 (évente a halálesetek 2%-a, naponta 400 haláleset). Ezek többsége a krónikus HBV- és HCV-fertőzések kései következményeinek tulajdonítható (amelyek 2013-ban becslések szerint 56.000, ill. 112.500 halálesetet okoztak).

***Donald Trump, Robert F. Kennedy Junior és az új oltási bizottság***

CNN politics January 10, 2017

NBC News, Jan 10 2017

**Kulcsszavak:** népegészségügy, oltás, oltásellenesség, oltási bizottság, Donald Trump, Robert F. Kennedy Junior, Egyesült Államok

**Forrás Internet-helye:** <http://edition.cnn.com/2017/01/10/politics/robert-f-kennedy-jr-donald-trump-vaccine-commission/index.html> ;  
<http://www.nbcnews.com/politics/politics-news/trump-meets-anti-vaccine-activist-after-raising-fringe-theory-trail-n705296>

Robert F. Kennedy Junior, az egykori elnökjelölt és igazságügyi miniszter fia a CNN hírtelevízióban bejelentette, hogy Donald Trump megválasztott elnök őt kérte fel az új oltási bizottság vezetésére. Mind Kennedy, mind Trump az oltások ellenzői közé tartozik.

Donald Trump napokon belül hivatalba lép. Az ún. „*Transition Team*“ most gőzerővel dolgozik a több mint 4.000 állás betöltésén. Mivel Trumpnak nagyon is a bögyében van az oltások kérdése és bevallottan oltásellenes, bejelentette, hogy egy új oltási bizottság felállítását tervezi, amelynek majd egyebek közt az oltások és az ezek miatt keletkező megbetegedések közötti összefüggést is fel kell tárnia. Ennek vezetőjét Trump maga szeretné kiválasztani és úgy tűnik, nagyok körültekintően akar eljárni.

A CNN hírtelevízió szerint Trump és Kennedy megbeszélést folytatott az új oltási bizottság jövőbeli munkájáról. Ezt követően „Bobby“ Kennedy Jr. újságírók előtt kijelentette, hogy felkérést kapott a bizottság vezetésére. A megválasztott elnök csapata azonban sokkal óvatosabban nyilatkozott: még nem dőlt el semmi.

A demokrata párti Kennedy kinevezése meglepetésnek számítana. Az elmúlt években mindenesetre az oltások ellenzésével keltett feltűnést. Egyebek közt könyvet írt a higany oltóanyagokban való használatának kockázatairól. Jóllehet több interjúban azt nyilatkozta, hogy gyermekeit beoltatta és az immunizálás híve, keményen fellép a Thiomersal nátriumsó oltóanyagokban történő használatára ellen. Kennedy számos tanulmányt idéz, amelyek szerint a Thiomersal neurológiai zavarokat okozhat a gyermekek körében.

Internet-oldalán Kennedy többször hivatkozik arra, hogy a jelenlegi oltási bizottság munkája nem mentes a korrupciótól. Ezt már több tanulmányban jelezték, amelyek a Szenátus rendelkezésére állnak. Egyebek között kifogásolható, hogy a nagy gyógyszercégek jelentős befolyást gyakorolnak az oltási ajánlásokra és túl sok az érdekkonfliktus.

Az Egyesült Államokban az oltásokért felelős grémium az *Advisory Committee on Immunization Practice (ACIP)*, amely a *Centers for Disease Control and Prevention (CDC)* hatáskörében működik.

\*

***Időközben a republikánusok megtették az első lépést az Obamacare visszavonására. A Szenátus 51 szavazattal 48 ellenében elfogadott egy költségvetés tervezetet, amely lehetővé teszi a reform bizonyos részeinek hatályon kívül helyezését.***

***Vita a terhességmegszakításról az Egyesült Államokban.***  
***Elkezdődött a Donald Trump és a Planned Parenthood közötti összecsapás***  
Deutsches Ärzteblatt online, 9. Januar 2017

**Kulcsszavak:** nőgyógyászat, terhességmegszakítás, Donald Trump, Egyesült Államok

**Forrás Internet-helye:** <http://www.aerzteblatt.de/nachrichten/72351>

Donald Trump hivatalba lépésével összefüggésben a terhességmegszakításról szóló egyébként is indulatos viták még jobban felajzódni látszanak. A ***Planned Parenthood (PP)*** nevű, többek között terhességmegszakítási klinikákkal is rendelkező nőjogi és egészségügyi szervezet a kormányzat célkeresztjébe kerül. Miközben Trump a források megvonásával fenyegetőzik, a szervezet ellenállásra készül.

A republikánusok körében megsokasodtak a *Planned Parenthood* elleni kirohanások. 2016 februárjában Trump még úgy nyilatkozott, hogy a PP nők millióin segít azzal, hogy hozzásegíti őket a mellrák- és méhnyakrák elleni szűrésekhez. A választási kampányban azonban már a finanszírozás megvonását helyezte kilátásba. Jelezte, hogy kormányzása idején terhességmegszakításra már csak kivételes helyzetekben, nemi erőszak, incesztus, vagy az anya életveszélye esetén kerülhet sor.

A *Planned Parenthood* számára Trump győzelme mellett a republikánus többségű kongresszus és a Legfelső Bíróságon megüresedő bírói állás is rossz ómennek bizonyul. A szervezet már a múltban is több alkalommal a terhességmegszakítás ellenzőinek célpontjává vált, intézeteit gyakran feldúlták, több intézményét bezárás fenyegeti.

A *Planned Parenthood* évente 500 millió USD (475 millió EUR) állami támogatásban részesül, ebből azonban semmit nem fordíthat terhességmegszakításra. A terhességmegszakítás azonban a PP egészségügyi szolgáltatásainak mindössze három százalékát teszi ki, amit a keményvonalasok nem vesznek tudomásul. Ezenkívül a PP országszerte évente 2,5 millió nő és férfi részére nyújt rákos megbetegedésekkel és szexuálisan terjedő betegségekkel szembeni megelőző szolgáltatásokat, 650 kórházában pedig óvszereket és fogamzásgátlókat bocsátanak rendelkezésre.

A százéves szervezet most adományokra számít. Egy közelmúltban szervezett jótékonyági rendezvényen 15.000 USD (14.200 EUR) gyűlt össze. A választások óta csak New York-ban több mint 800 önkéntes jelentkezett. Az azóta a PP részére összegyűjtött 315.000 USD adományt Mike Pence leendő alelnök nevére állították ki, aki a terhességmegszakítás elszánt ellenzője.

## ***Donald Trump első sajtókonferenciáján keményen nekiment a gyógyszercégeknek***

CNBC, 11 Jan 2017 | 1:37 PM

The Economic Times. World News, Jan 12, 2017, 06.48 AM

**Kulcsszavak:** gyógyszer, gyógyszercégek, Donald Trump, Egyesült Államok

### **Forrás Internet-helye:**

<http://www.cnb.com/2017/01/11/transcript-of-president-elect-donald-j-trumps-news-conference.html> ; <http://economictimes.indiatimes.com/news/international/world-news/highlights-of-president-elect-donald-trumps-first-press-conference/articleshow/56490076.cms> ;

A sokak által várva várt első sajtókonferencia kitűzésére nemcsak a vélelmezett orosz hackertámadás adott okot. A sajtókonferenciáján Donald Trump a gyógyszercégeket is kiosztotta, de a CNN riporterének is odavágott. Trump célja milliárdok megtakarítása és ugyanakkor munkahelyek teremtése az Egyesült Államokban.

Trump az egyre növekvő gyógyszerárak miatt kemény szavakkal ostromozta a gyógyszercégeket: „Minden következmény nélkül megússzák az emberölést.” „A gyógyszeripar sokféle lobbyval, sok lobbystával és hihetetlen hatalommal rendelkezik.”

Miközben a kampány idején sokkal visszafogottabban követelte a gyógyszerárak csökkentését, mint Hillary Clinton, most kezdett keményebb hangot megütni. „Többmilliárd dollárt fogunk megtakarítani.” Szerinte eddig alig folyt alku az árakról. „A világ legnagyobb gyógyszerimportőrei vagyunk – és meg sem próbálunk ésszerűen alkudozni.”

Trump a gyógyszeriparral szemben is szeretné érvényesíteni az „*America first*“ elvét. „Gyógyszeriparunk katasztrofális helyzetbe került.” „Vissza kell szereznünk gyógyszeriparunkat.”

A gyógyszercégek részvényeinek árfolyamai gyorsan reagáltak. A NASDAQ biotechnológiai indexe három százalékkal csökkent. Brent Saunders, az Allergan ügyvezetője szerint Trump kijelentései elrettentik a beruházókat, elüldözik az országból a gyógyszercégeket, megfojtják az innovációt.

Közben a háttérben elkezdődött a *Bayer* és a *Monsanto* fúziójának előkészítése, amelyhez a feleknek Trump jóindulatát is meg kell szerezniük. A két cég főnöke Trump megnyerése céljából New York-ba utazott. A tranzakció összege (66 milliárd EUR) mellett az is komoly érv lehet, hogy a fúzióval amerikai munkahelyek keletkeznek. A fúziót még az EU és az Egyesült Államok versenyhatóságainak is jóvá kell hagyniuk, de a leendő elnök viszonyulása sem közömbös. Trump azonban már számos alkalommal bebizonyította, hogy ha ő egyszer tweetelni kezd, akkor sok porcelán törik össze.

***Jelentés a németországi lakosság táplálkozásáról –  
Ernährungsreport 2017***

Bundesministerium für Ernährung und Landwirtschaft – Forsa Institut  
Dezember 2016 (26 p.)

**Kulcsszavak:** népegészségügy, egészséges táplálkozás, Németország

**Forrás Internet-helye:**

**A BMEL jelentése a táplálkozás helyzetéről:**

[http://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/Broschueren/Ernaehrungsreport2017.pdf?  
?\\_\\_blob=publicationFile](http://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/Broschueren/Ernaehrungsreport2017.pdf?__blob=publicationFile)

**A Techniker Krankenkasse jelentése a táplálkozás helyzetéről:**

[https://www.tk.de/centaurus/servlet/contentblob/934342/Datei/187493/TK-  
Ern%C3%A4hrungsstudie%202017%20Pdf%20barrierefrei.pdf](https://www.tk.de/centaurus/servlet/contentblob/934342/Datei/187493/TK-Ern%C3%A4hrungsstudie%202017%20Pdf%20barrierefrei.pdf)

A táplálkozásról szóló jelentés összeállítására második alkalommal került sor.

***A táplálkozási ismeretek iskolai tantárgyként való bevezetésének szükségessége***

Ez a követelmény összecseng a megkérdezettek 89%-ának véleményével, akik szerint a táplálkozási ismeretek oktatása legalább olyan fontos, mint a matematikáé, vagy az angol nyelv. A jelentés szerint ezt az érintettek is örömmel fogadnák. A 14-18 évesek körében igen nagy népszerűségnek örvend a főzés.

***A táplálkozási információs rendszer átalakítása***

2017 januárjában elkezdte működését a *Szövetségi Táplálkozásügyi Központ (Bundeszentrum für Ernährung – BZfE)*, amelynek keretében létrejön az *Iskolai Étkeztetés Nemzeti Minőségügyi Központja (Nationales Qualitätszentrum für Schulernährung – NQZ)*. A jelentés keretében megkérdezettek 90%-a az iskolai és óvodai étkeztetés kötelező minőségügyi szabályainak bevezetése mellett nyilatkozott.

***Újra kell gondolni az élelmiszerek szavatossága lejártának kérdését***

A jelentés állást foglal a szavatosság lejártának feltüntetése mellett, amely után az élelmiszer már nem fogyasztható. A megkérdezettek 70%-a szerint a szavatosság lejártának jelenlegi módját helyettesíteni kell, 89%-a szerint a nem romlandó élelmiszereken fel sem kellene tüntetni azt.

***Az állattartás szabályai és transzparenciája***

A megkérdezettek 87%-a az állattartás szabályainak javítását, 82%-a a haszonállatok tartásának jobb átláthatóságát szeretné. Miközben az előző évi jelentésben a megkérdezettek 36%-a válaszolta, hogy az élelmiszerek jelölésén fel kellene tüntetni az állatok jólétét is, az idén már 47%-a vélekedett így. 79% szerint szükség lenne az állatok jólétének állami tanúsítására, 88% pedig többet fizetne az élelmiszerekért, ha azok magasabb állatjóléti standardok szerinti tartásból származnának.

[Lásd még: *Jelentés a németországi lakosság táplálkozásáról – Ernährungsreport 2016, 2016. 5. sz.*]



*Az egészséges táplálkozás Zöldkönyve*  
Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und ländliche Räume

**Kulcsszavak:** táplálkozás, egészséges táplálkozás, Németország

**Forrás Internet-helye:**

[https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/Ministerium/Gruenbuch.pdf?\\_\\_blob=publicationFile](https://www.bmel.de/SharedDocs/Downloads/Ministerium/Gruenbuch.pdf?__blob=publicationFile) ;

[https://www.bmel.de/DE/Ministerium/Gruenbuch/\\_texte/Dossier\\_Gruenbuch.html?docId=8722906](https://www.bmel.de/DE/Ministerium/Gruenbuch/_texte/Dossier_Gruenbuch.html?docId=8722906) ;

Az egészséges táplálkozás második Zöldkönyvének bemutatására 2016. december 30-án került sor.

***Mezőgazdaság***

- A mezőgazdaság jövője szempontjából fontos, hogy a gazdák továbbra is erőforrásokhoz jussanak. Meg kell nehezíteni a mezőgazdaságon kívüli és külföldi beruházók földszerzését.
- Az adott régióban gyökerekkel rendelkező, aktív gazdák számára kedvező agrárstruktúrára van szükség. Az állam a jövőben a direkt kifizetések segítségével is fokozottabban a gazdálkodó, állattartó üzemeket támogatja.
- A Zöldkönyv állást foglal a közös agrárpolitika és a kétpilléres struktúra mellett, amely 2020 után is megbízható direkt kifizetéseket tesz lehetővé. A cél, hogy a direktkifizetések során a jövőben még erőteljesebben középpontba kerüljenek a régióban gyökerekkel rendelkező, aktív gazdák.
- A jövőben jobban kell gondoskodni a haszonállatok jólétéről. Az állattenyésztés továbbfejlesztése során az „állatvédelem a teljesítmény előtt” elvét kell követni. Sor kerül egy nemzeti haszonállat-stratégia és egy állami állatjóléti jelölés bevezetésére.

***Táplálkozás***

- Az állam az egészséges táplálkozást és életstílust támogatja. A cél a táplálkozással összefüggő megbetegedések számának 2030-ig való csökkentése.
- Átalakul a táplálkozási ismeretek oktatása. Ezzel kapcsolatban sor került a ***Szövetségi Táplálkozási Központ (Bundeszentrum für Ernährung)***, a ***Gyermektáplálkozást Kutató Intézet (Forschungsinstitut für Kinderernährung)*** és az ***Óvodai és Iskolai Étkeztetés Nemzeti Minőségügyi Központja (Nationales Qualitätszentrum für Kita- und Schulessen)*** felállítására.
- Az állam az óvodai és iskolai közétkeztetés áfájának megszüntetésével támogatja a napközi otthonokban és iskolákban való étkeztetés megfizethetőségét.
- A kiegyensúlyozott táplálkozás alapjait már gyermekkorban meg kell teremteni. Ezért szükség van a táplálkozási ismeretek tantárgy bevezetésére.
- Az élelmiszerek összetételében csökkenteni kell a só, a cukor és a zsír mennyiségét.

***Egy skóciai felmérés szerint a mediterrán koszt csökkenti az időskori agysorvadást***

Neurology 2017; 88: 1-7; PM ET, January 4 2017

**Kulcsszavak:** népegészségügy, táplálkozás, időskori agysorvadás, Skócia

**Forrás Internet-helye:**

<http://www.neurology.org/content/early/2017/01/04/WNL.0000000000003559.full.pdf+html> ; <https://www.aan.com/PressRoom/Home/PressRelease/1511>

**Michelle Luciano (University of Edinburgh)** a mediterrán koszt hatásait vizsgálta a *Lothian Birth Cohort* tagjai körében. Az ún. Lothian Születési Kohorsz a Lothian régióban 1936-ban született személyekre terjed ki, akiket rendszeresen megkérdezik életkörülményeiről és egészségi állapotukról. Egy longitudinális vizsgálat keretében megállapították, hogy azoknál az időskorúaknál, akik többnyire mediterrán kosten élnek, az agyvolumen csökkenésére lassabban kerül sor. A korábbi vizsgálatok során nem sikerült bizonyítani a gyakori halfogyasztás kedvező hatását.

A tradicionális mediterrán konyha, amely bőségesen használja a növényi élelmiszereket, vörös húsok helyett a halból és tenger gyümölcseiből származó proteineket, vaj helyett az olívaolajat, a búzakenyeret és mértékkel a vörösbort, igen nagy becsnek örvén a táplálkozástudósok körében. A kutatások szerint a mediterrán étrendet választók körében ritkább a diabétesz, a szívinfarktus és az agyvérzés.

Ezenkívül bizonyos jelek az időskori agyfejlődésre gyakorolt pozitív hatásra utalnak. A mediterrán kosten élő emberek ritkábban betegednek meg degeneratív agybetegségekben, mint az Alzheimer-, vagy a Parkinson-kór. Ezt az étrendet több tanulmány az agy időskori atrofijának lelassulásához társítja. Ennek paramétere az agyvolumen, amely MRI-vel pontosan mérhető.

562 résztvevőnél 73 éves korában MRI-vizsgálatot végeztek, amit 401 alanynál 76 éves korában megismételtek. Ebben az időszakban az agy volumene átlagosan 18,89 ml-lel csökkent. Annál a 287 résztvevőnél, akik a kérdőíven kihangsúlyozottan mediterrán étrendről nyilatkoztak, az agyvolumen csökkenése csak 17,72 ml volt, azoknál pedig, akik közép-európai koszt, sok hús és tej fogyasztásáról nyilatkoztak az agy volumene 20 ml-lel csökkent. Az agy 990 ml összvolumenéhez képest ez csekélynek látszik, ám Luciano szerint ez az agyvolumen időskori változásának felét teszi ki.

**Szakmai irányelvek**  
**Új amerikai kardiológiai szakmai irányelv**  
**a nem valvuláris pitvarfibrillációban szenvedő,**  
**véralvadásgátlókat szedő betegek kezelésére**  
American College of Cardiology, 2017 January 09 (28 p.)

**Kulcsszavak:** kardiológia, szakmai irányelv, Egyesült Államok

**Forrás Internet-helye:**

[http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fwww.onlinejacc.org%252Fcontent%252Fearly%252F2017%252F01%252F05%252Fj.jacc.2016.11.024%253F\\_ga%253D1.145091828.136218874.1484063811&display\\_iframe=1&exit\\_strategy=0&new\\_window=1](http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fwww.onlinejacc.org%252Fcontent%252Fearly%252F2017%252F01%252F05%252Fj.jacc.2016.11.024%253F_ga%253D1.145091828.136218874.1484063811&display_iframe=1&exit_strategy=0&new_window=1) ;  
<http://www.onlinejacc.org/content/accj/early/2017/01/05/j.jacc.2016.11.024.full.pdf> ;  
[http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fwww.acc.org%252Flatest-in-cardiology%252Farticles%252F2017%252F01%252F09%252F12%252F08%252Fnew-guidance-issued-for-nonvalvular-afib-patients-taking-anticoagulants%253Fw\\_nav%253DCI&display\\_iframe=1&exit\\_strategy=0&new\\_window=1](http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fwww.acc.org%252Flatest-in-cardiology%252Farticles%252F2017%252F01%252F09%252F12%252F08%252Fnew-guidance-issued-for-nonvalvular-afib-patients-taking-anticoagulants%253Fw_nav%253DCI&display_iframe=1&exit_strategy=0&new_window=1)

Az *American College of Cardiology (ACC)* egy szakértői bizottság konszenzusos véleménye alapján új szakmai irányelvet tett közzé a nem valvuláris pitvarfibrillációban szenvedő, véralvadásgátlókat szedő betegek kezelésére.

A dokumentum eligazítást nyújt a krónikus antikoagulációra vonatkozó döntés helyességének validálására, valamint a K-vitamin antagonisták és direkt hatású orális antikoagulánsok időszakos beállítására vonatkozóan. Ajánlásokat tartalmaz továbbá arra a döntésre vonatkozóan, hogy műtéti beavatkozás közben vagy azt követően a legjobb megoldás-e a bridging, továbbá, hogy műtéti beavatkozást követően mikor kell ismét elkezdni a beteg antikoagulánssal való rendszeres kezelését.

A szerzők szerint, jóllehet az antikoagulánsok periprocedurális menedzsmentje gyakori, nehéz klinikai kérdés, amely multidiszciplináris team közreműködését teszi szükségessé, számos szakterületet érint és annak alkalmazása tekintetében az egyes intézmények között jelentős különbségek mutatkoznak, a standardizált, bizonyítékokon alapuló protokollok alkalmazására, amelyekről megállapítást nyert, hogy javítják a beteg eredményeit, csak ritkán kerül sor.

## ***További új szakmai irányelvek***

***Az American College of Physicians új diabétesz irányelve (3 January 2017):***

[http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fannals.org%252Faim%252Farticle%252F2595888%252Fforal-pharmacologic-treatment-type-2-diabetes-mellitus-clinical-practice-guideline&display\\_iframe=1&exit\\_strategy=0&new\\_window=1](http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fannals.org%252Faim%252Farticle%252F2595888%252Fforal-pharmacologic-treatment-type-2-diabetes-mellitus-clinical-practice-guideline&display_iframe=1&exit_strategy=0&new_window=1)

***Az American Thyroid Association (ATA új irányelvei a pajzsmirigygyulladás terheesség idején való kezelésére (2017 January 6):***

[http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fonline.liebertpub.com%252Fdoi%252Fpdf%252F10.1089%252Fthy.2016.0457&display\\_iframe=1&exit\\_strategy=0&new\\_window=1](http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fonline.liebertpub.com%252Fdoi%252Fpdf%252F10.1089%252Fthy.2016.0457&display_iframe=1&exit_strategy=0&new_window=1)

***A National Institute of Allergy and Infectious Diseases (NIAID) új irányelvei a mogyoróallergia megelőzésére veszélyeztetett csecsemőknél (2017 January 5):***

[http://www.univadis.de/external/exit/?r=https%253A%252F%252Fwww.niaid.nih.gov%252Fsites%252Fdefault%252Ffiles%252Fpeanut-allergy-prevention-guidelines-clinician-summary.pdf&display\\_iframe=1&exit\\_strategy=0&new\\_window=1](http://www.univadis.de/external/exit/?r=https%253A%252F%252Fwww.niaid.nih.gov%252Fsites%252Fdefault%252Ffiles%252Fpeanut-allergy-prevention-guidelines-clinician-summary.pdf&display_iframe=1&exit_strategy=0&new_window=1)

***Az Egészségügyi Világszervezet szakmai irányelvei sebészeti beavatkozásokkal összefüggésben fellépő fertőzésekre (2016 Nov. 2):***

[http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fwww.who.int%252Fgpsc%252Fssi-guidelines%252Fen%252F&display\\_iframe=1&exit\\_strategy=0&new\\_window=1](http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fwww.who.int%252Fgpsc%252Fssi-guidelines%252Fen%252F&display_iframe=1&exit_strategy=0&new_window=1) ;

[http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fdx.doi.org%252F10.1016%252FS1473-3099%252816%252930398-X&display\\_iframe=1&exit\\_strategy=0&new\\_window=1](http://www.univadis.de/external/exit/?r=http%253A%252F%252Fdx.doi.org%252F10.1016%252FS1473-3099%252816%252930398-X&display_iframe=1&exit_strategy=0&new_window=1)

***Jelentés az orvostechnikai ágazat helyzetéről Németországban 2016-ban –  
Branchenbericht Medizintechnologien 2016***

Bundesverband Medizintechnologie – BVMed, Berlin,  
Stand: 5. Januar 2017 (41 p.)

**Kulcsszavak:** orvostechnika, orvostechnológia, Németország

**Forrás Internet-helye:** <https://www.bvmed.de/>

**Az orvostechnológiai ágazatról szóló tanulmányok áttekintése:**  
[www.bvmed.de/branchenstudien](http://www.bvmed.de/branchenstudien)

*A jelentés frissítésére évente két alkalommal, azonos szerkezetben kerül sor.*

***Tények az orvostechnikai ágazatról***

1. Az ágazatban a foglalkoztatottak száma több mint 210.000. Minden egyes munkahely további 0,75 munkahelyet biztosít egy másik területen. Az orvostechnikai cégek exportkvótája 65%.
2. Az ágazatot a középvállalkozások határozzák meg. A vállalkozások 95%-a kevesebb mint 250 foglalkoztatottal rendelkezik.
3. Az orvostechnikai ágazat jellemzői: az innováció, a rövid termelési ciklusok. Az ágazat forgalmának egyharmadát 3 évnél nem régebbi termékekkel bonyolítja. A cégek forgalmuk 9%-át kutatás-fejlesztésre fordítják.

***1. Az orvostechnológiai piac:***

***1.1. Az egészséggazdaság jelentősége Németországban:***

Az egészséggazdaságban foglalkoztatottak száma 6,2 millió. További 4 millió munkahely az egészséggazdaságtól függ, tehát minden ötödik munkahely összefügg az egészséggazdasággal. Sőt, a Szövetségi Gazdasági Minisztérium 2016 márciusában készített jelentése szerint az ágazatban foglalkoztatottak száma eléri a 6,8 milliót. Az ágazatban foglalkoztatottak száma 2008. óta egymillióval növekedett. A Szövetségi Gazdasági Minisztérium prognózisa szerint az ágazatban foglalkoztatottak száma 2010 és 2030 között további kétmillióval növekedik.

Az ágazat GDP-ből való részesedése 11%-ot tesz ki. Az egészséggazdaság növekedése – az egyes tanulmányok szerint – évente 2,3% és 3,5% között mozog. A törvényhozó beavatkozásai miatt azonban az egészséggazdaságban az árak lassabban növekednek, mint a gazdaságban általában. Az ipari egészséggazdaság 1,2%-kal járul hozzá a termelékenység növekedéséhez. Ennek

haszna a krónikus betegek jobb ellátásában és a halálozás csökkenésében jelenik meg. 2002. óta az addigiakhoz viszonyítva 1,3 millió további keresőképességgel töltött évet sikerült nyerni.

Az egészséggazdaságban 2015-ben 324,3 milliárd EUR bruttó hozzáadott érték megteremtésére került sor. Az ágazatnak a teljes gazdaságból való részesedése 12%. A német egészséggazdaság 2015-ben 100,7 milliárd EUR értékben exportált termékeket. Az összes exportból való részesedés 7,4%. Az egészséggazdaság exportjai 2004 és 2015 között évente átlagosan 7%-kal növekedtek. Az egészséggazdaságban a hozzáadott érték 15 éve folyamatosan növekedik. Az ágazati export volumene több mint 100 milliárd EUR, így eléri az autóiipari exportok felét.

### ***Egészségügyi kiadások***

2014-ben az egészségügyre fordított kiadások összesen 328 milliárd EUR-t tettek ki, ami 4,2%-kal több mint előző évben volt. A GDP-ből való részesedés változatlanul 11,2%, így nem beszélhetünk költségrobbanásról. Ez az érték 2010-ben 11,6% volt.

Az egészségügy legnagyobb költségviselője 2014-ben is a kötelező betegbiztosítás volt. Ennek kiadásai 191,8 milliárd EUR-t tettek ki, 10,1 milliárd EUR-ral, ill. 5,6%-kal többet mint az előző évben. A kötelező betegbiztosítás által viselt költségrészesedés az előző évhez viszonyítva 0,7 százalékponttal 58,5%-ra növekedett. A privát háztartások és a nem nyereségorientált szervezetek költségrészesedése enyhén, 13,2%-ra csökkent. Ezekre a költségviselőkre 43,2 milliárd EUR jutott. A privát betegbiztosítás költségrészesedése 8,9%-kal, ugyancsak enyhén csökkent, erre az ágazatra 29,3 milliárd EUR jutott.

### ***1. 3. Termelés, export és kiadások***

A német orvostechikai ipar exportkvótája 65%. 2015-ben még 63,9%, az 1990-es években 40% volt.

Nemzetközi összehasonlításban Németország az orvostechikai eszközök világkereskedelmében a második helyen áll (14,6%). Első helyen az Egyesült Államok (30,9%), harmadik helyen Japán (5,5%) áll. Az Európai Unió keretében Németország az orvostechika területén a hozzáadott érték és a foglalkoztatás tekintetében 40%-os részesedéssel rendelkezik.

Jóllehet a legfontosabb célország az Egyesült Államok, a kínai kereslet pedig folyamatosan növekedik, az orvostechnikai eszközök exportjának legnagyobb része továbbra is Európába irányul: 41% az EU tagállamaiba, 10% a többi európai országba. A kivitel 18%-a Észak-Amerikába, további 18%-a Ázsiába irányul.

**A segédeszközök piaca:** 2015-ben a 21.000 foglalkoztatottal rendelkező 300 segédeszközöket gyártó cég 3,6 milliárd EUR forgalmat bonyolított, ami az előző évhez viszonyítva több mint 3%-os növekedést jelent. A segédeszközgyártók exportkvótája 55%, alig marad el a teljes orvostechnikai ágazatétól.

### ***Orvostechnikai eszközökre fordított kiadások Németországban***

A német egészségügyben orvostechnikai eszközökre fordított kiadások (beruházási javak és fogpótlás nélkül, kereskedői árreéseket beleértve) 2014-ben 33 milliárd EUR-t tettek ki. Ebből segédeszközökre 18,1 milliárd EUR (előző évben 17,1 milliárd EUR), egyéb orvostechnikai termékekre 13,9 milliárd EUR (előző évben 13,3 milliárd EUR) jutott. Ehhez járul még kötszerekre fordított 1 milliárd EUR, amely a gyógyszerek költségtételénél jelenik meg.

A kötelező betegbiztosítás orvostechnikai eszközökre fordított költségreszesedése 21 milliárd EUR (64%). Ebből segédeszközökre 8 milliárd EUR-t, egyéb orvostechnikai termékekre 12,1 milliárd EUR-t költöttek.

### ***1. 4. Az innováció helyzete***

A szabadalmak világkereskedelme tekintetében Németország az Egyesült Államok után a második helyen áll. A német gyártók forgalmuk egyharmadát három évnél nem régebbi termékekkel érik el. A kutató orvostechnikai vállalkozások bevételeik 9%-át kutatás-fejlesztésre fordítják.

A Szövetségi Oktatási és Kutatási Minisztérium orvostechnikai felmérése szerint a kutatás-fejlesztés aránya az orvostechnikai ágazatban kétszer akkora, mint az ipari termelésben.

A müncheni székhelyű Európai Szabadalmi Hivatal adatai szerint a technológiai területeken 12.474 benyújtott szabadalmi kérelemmel 2015-ben is az orvostechnikai ágazat állt a lista élén. Az orvostechnikai szabadalmi bejelentések száma az előző évhez viszonyítva 11%-kal növekedett. Második helyen a digitális kommunikáció (10.762 bejelentés) és a számítógépipar (10.549) állt.

## ***1. 6. Világpiac/európai piac***

Az orvostechnológiák világpiacának volumene 2014-ben 310 milliárd EUR-t tett ki. Az Egyesült Államok világpiaci részesedése 123 milliárd EUR, ami a GDP-hez viszonyítva a legmagasabb arányt jelenti. Ez világviszonylatban az orvostechnikai piac 39,6%-a. A további sorrend: Kína 11,1%, Németország 10,2%, Japán 6,1%.

Az Európai Unióban a német orvostechnikai vállalkozások magasan a legnagyobb részesedéssel rendelkeznek. 2014-ben az orvostechnikai eszközök forgalma összesen 75 milliárd EUR volt, amelyből 26 milliárd EUR németországi székhelyű vállalkozásokra jutott. A rangsorban Svájc (11,4 milliárd EUR), Franciaország (10,6 milliárd EUR), Írország (9,0 milliárd EUR), Olaszország (8,8 milliárd EU) és Nagy-Britannia (6,9 milliárd EUR) következnek.

Az ***Ernst & Young*** 2012-ben készített tanulmánya szerint a forgalom Európában és az Egyesült Államokban 2011-ben összesen 6%-kal, 331,7 milliárd USD-re növekedett. Ennek során az amerikai cégek forgalma 4%-kal, 204 milliárd USD-re, nettó nyeresége 13,7 milliárd USD-re (+19%) növekedett. Ezzel szemben az európai orvostechnikai vállalkozások forgalma 2011-ben összesen 8%-kal, 127,4 milliárd USD-re, nettó nyeresége mindössze öt százalékkal növekedett ([www.ey.com/medtechdata](http://www.ey.com/medtechdata)).

A ***Hamburgi Világ gazdasági Intézet (Hamburgisches Weltwirtschaftsinstitut – HWWI)*** tanulmánya szerint a feltörekvő országokban az orvostechnikai eszközök iránti kereslet 2020-ig évente várhatóan 9 és 16 százalék között növekedik. Az ipari államokban évente 3-4%-os növekedéssel számolhatunk.

### **Kontakt:**

**Manfred Beeres**, Leiter Kommunikation/Presse  
BVMed - Bundesverband Medizintechnologie,  
Reinhardtstr. 29 b,  
D – 10117 Berlin  
Tel. +49 - 30 246 255-20,  
E-mail: [beeres@bvmed.de](mailto:beeres@bvmed.de) , [www.bvmed.de](http://www.bvmed.de)

[Lásd még: *Jelentés az orvostechnikai ágazat helyzetéről – MedTech Branchenbericht: 2008. 26. sz.; 2009. 20. sz.; 2009. 34. sz.; 2009. 40. sz.; 2010. 9. sz.; 2011. 16. sz.; 2011. 28. sz.; 2012. 19. sz.; 2014. 18. sz., 2015. 13. sz.; 2016. 22. sz.]*



***A svájci gyógyszerárak helyzete 2016-ban –  
Fakten und Zahlen. Schweizer Apotheken 2016***  
pharmaSuisse, Dezember 2016 (68 p.)

**Kulcsszavak:** gyógyszer, gyógyszertárak, Svájc

**Forrás Internet-helye:**

[http://www.pharmasuisse.org/data/Oeffentlich/de/Publikationen/Statistikbr  
osch%C3%BCre/Fakten und Zahlen\\_pharmaSuisse 2016 de FINAL.pdf](http://www.pharmasuisse.org/data/Oeffentlich/de/Publikationen/Statistikbr<br/>osch%C3%BCre/Fakten und Zahlen_pharmaSuisse 2016 de FINAL.pdf)

Az *Interpharma* és az *IMS Health Schweiz* adatai szerint 2015-ben a svájci gyógyszerpiac gyári árakban kifejezett forgalmának 52,0%-a a gyógyszertárakra (2,8 milliárd CHF), 24,1%-a az öndiszpenczióval rendelkező orvosokra jutott.

***Öndiszpencziós joggal rendelkező és nem rendelkező kantonok***

Az öndiszpencziós joggal nem rendelkező kantonokban az általános orvosok és gyógyszerészek közötti viszony „kiegyensúlyozott”. Az öndiszpencziós joggal rendelkező kantonokban, pl. Zürichben 236 gyógyszertárra 1.113 orvos jut, miközben a vegyes modellt alkalmazó Bernben az arány 169/822. Ez az arány csaknem egy az öthöz. Az ilyen kantonokban hiányzik a gyógyszertári infrastruktúra, különösen hétvégén és ünnepnapokon. A háziiorvoshiány miatt ez még problematikusabb lehet. A gyógyszerész szövetség szerint ez súlyos következményekkel járhat az alapellátás részére, ha az orvosoknak sikerül keresztülvinniük az öndiszpenczió kiterjesztésére irányuló követelésüket.

***A gyógyszertárak bevétele évek óta csökken***

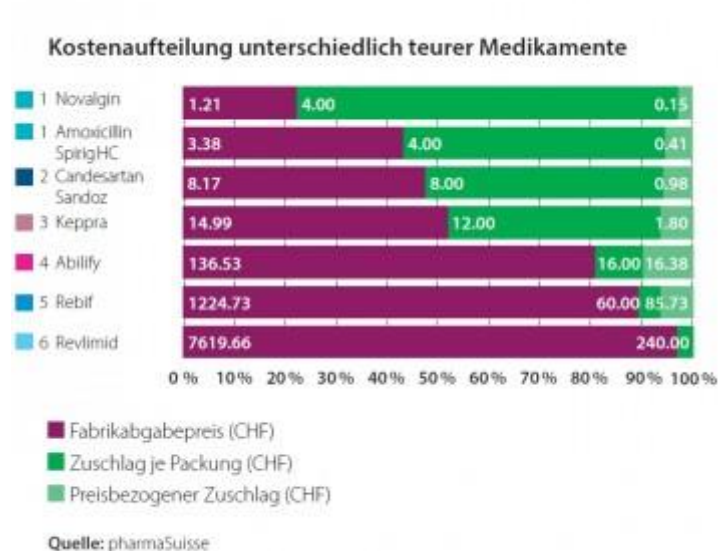
A *pharmaSuisse* adatai szerint a gyógyszertárak egy kiadott dobozra jutó bevétele a különböző takarékosági intézkedések miatt évek óta csökken. A gyógyszerárindex 2000. óta 100-ról 52,8-ra csökkent. 2014-ben a bruttó árrés átlagosan az üzemi bevétel 35,7%-át tette ki, ebből a gyógyszertárak 20,4%-ot személyi kiadásokra, fordítanak, 8,2% további üzemi költségekre (egyebek között egyéb infrastrukturális és logisztikai költségekre) jut, így

egy átlagos svájci gyógyszertár végül 7,0%-os amortizáció és adózás előtti nyereséget (EBITDA) ér el. Ez a gyógyszertár méretétől, telephelyétől, irányultságától, környezetétől függően erőteljesen változhat. Az alacsony nyereség miatt a gyógyszertárak több mint egyötöde súlyos gazdasági helyzetbe kerül.

### ***A drága gyógyszerekből származik a legkevesebb nyereség***

A *pharmaSuisse* számításai szerint a költségráfordítás éppen a nagyon kedvező és nagyon drága gyógyszereknél haladja meg a bevételt. A terjesztésre fordított költség egy árra vonatkoztatott és egy dobozra jutó fix pótdíjból tevődik össze. A 12%-os árra vonatkoztatott pótdíj 880 CHF gyári ár fölött 7%-ra csökken, 2.570 CHF-nél drágább gyógyszereknél pedig teljesen elillan. A nagykereskedő és a gyógyszerész között megosztott árrés 2.570 CHF gyári ár esetén 240 CHF.

### ***Különböző mértékben drága gyógyszerek költségmegoszlása***



***gyári ár (CHF), egy dobozra jutó pótdíj (CHF), árra vonatkoztatott pótdíj (CHF)***

## **ELŐJEGYZÉSI LISTA:**

### **Globális egészségügy**

- Az OECD jelentése a tékozló költségekről az egészségügyben

### **Ápolás**

- Nemzetközi tapasztalatok az ápolás területén (a Eurohealth tematikus száma)

### **Svájc**

- A gyógyító és prevenciók szolgáltatások költségeinek alakulása 2002 és 2012 között (*Soziale Sicherheit* 2015. 6. sz.)
- Az új kórházfinanszírozás hatása a kórházi ellátások minőségére. Aktualizálás 2013 (*Obsan Bulletin*)
- Az időskorúak részére nyújtott átmeneti struktúrák kínálata és igénybevétele (*Obsan Dossier* 52)
- A szociális segélyek helyzete Svájcban (*Soziale Sicherheit* 2015. 6. sz.)
- A nem fertőző betegségek indikátorai Svájcban
- *Swiss Personalized Health Network (SAMW)*
- Longitudinális elemzés a krónikus betegekről (*Obsan Bulletin*)

### **Szociálpolitika:**

- Munkanélküliség és előrehozott nyugdíjazás az időskorúak körében Európában (*ZSR-Kompakt*)
- A csökkent keresőképesség miatti előrehozott nyugdíjazás biográfiai előzményei (*ZSR-Kompakt*)
- A szociális innováció gazdasági tényezői
- Jövedelmi egyenlőtlenségek és csúcjövödelmek (*IMK Report*)

### **Rövidhírek (aleatorikusan):**

Praxishírek (*Arzt & Wirtschaft*)

Gyógyszerpiaci rövidhírek (*Pharmazeutische Zeitung, Deutsche Apotheker Zeitung*)

Népegészségügyi rövidhírek (*Robert-Koch-Institut*)